

УДК 658.5:330.4

Рамазанов С.К.,

д-р екон. наук, д-р техн. наук,
професор кафедри інформаційних систем в економіці,
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»

СИНЕРГЕТИЧНА ІНТЕГРАЛЬНА МОДЕЛЬ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В ПОВЕДІНКОВІЙ ЕКОНОМІЦІ

Людство підійшло до тієї риси, коли сучасна цивілізація, що називається як техногенно-споживчою, виявила свою тупиковість, коли необхідно найсерйознішим чином переглянути її підстави і свідомо обрати інноваційну, соціо-екологічну, духовно-моральну і соціо-гуманітарну стратегію розвитку; інакше людство може зникнути із Землі в результаті сучасних глобальних і системних криз і катастроф.

Суспільство повинне навчитися розумно, управляти собою і порівнювати свою діяльність з природним чинником і культурно-духовним імперативом, забезпечивши таке взаємовідношення з природним і людським довкіллям одночасно, яке дозволить гармонійно і стійке розвиватися усій цивілізації. З цією метою людству необхідно відмовитися від ряду стереотипів мислення і направити вектор цивілізаційного розвитку на формування сфери розуму (ноосфери) і духовності. Тому важливі взаємозв'язані концептуальні і математичні моделі, що описують процеси в усіх цих сферах.

Матеріали і результати досліджень. Складність, багатofакторність і суперечність розвитку світова спільнота, взаємозалежність соціально - економічних, екологічних, духовно-моральних, демографічних і геополітичних процесів призводить до думання, що цей розвиток неможливо описати простими універсальними законами. Проте це не так. Еволюція людства як глобальної системи, як і еволюція будь-якої відкритої нерівноважної системи, підкоряється законам нелінійної динаміки і синергетики. Застосовуючи методи і теоретичні представлення синергетики, визначаючи параметри порядку процесів стійкого розвитку і домінуючі змінні, можна створювати досить прості моделі, здатні адекватно описувати і прогнозувати сценарії розвитку того або іншого процесу в цій глобальній системі. Нелінійність розвитку призводить до існування особливостей, тобто криз, а кризи - це не прикра неприємність, якові можна уникнути, а шлях внутрішнього життя складних систем, що година від години суспільство потрапляє в такі стани, коли посилюються турбулентності, хаотичні процеси і відбуваються викиди ірраціонального в соціальному і культурному плані [1-5].

Модель стійкого і безпечного розвитку суспільств і світу в цілому має бути побудована на основі інтегральної парадигми соціо-еколого-економічного і духовно-моральної єдності і на базі інноваційних соціогуманітарних технологій.

Концептуальна інтегральна соціо-еколого-економічна динамічна модель зі змінними духовно-моральної поведінки, в загальному(у блочному) вигляді і варіант узагальненої схема інтегрованої ієрархічної об'єктно- і суб'єктно - орієнтованої системи управління і прийняття рішень представлена в роботі [4]. Суб'єктно-орієнтоване управління і прийняття рішень представлено у блоці "Суб'єкт управління і ПР", де разом зі змінними k , e , r не обходжений і важливо також включити змінну рівні духовності δ причому тут k - когнітивні змінні, e - емоційне - психологічні змінні, r - змінні рефлексій, які в сукупності визначають динаміку поведінки особи, що приймає рішення (ОПР).

Модель динаміки когнітивне-емоційної і духовно-моральної поведінки ОПР. Суб'єкт управління або ОПР є відкритою системою, яка самоорганізовуватиметься і саморозвивається і для якої характерна наявність нелінійних і непередбачуваних процесів поведінки. Тому формально-математичні методи нелінійної науки при обліку духовно-моральної складової дозволять адекватно описувати, аналізувати і моделювати процеси прийняття рішень [4]. При цьому важливо відмітити, що на емоційну динаміку ОПР значний вплив може зробити рівень духовно-морального і морально-етичний стан.

Динаміка процесів взаємодій і взаємовпливу (тобто динаміка синергетичних процесів) когнітивних або емоційних мод (група істотних параметрів або змінних) між собою і емоційних і когнітивних мод один з одним можна буде описати системою рівнянь типу Лотки-Вольтерра. Когнітивні і емоційні моди тісно пов'язані. Емоційні і когнітивні процеси мозку ОПР можуть істотно відрізнитися за своїми динамічними властивостями. Когнітивна діяльність у більшості випадків може розглядатися як залежний від поставленої мети перехідний процес. Динаміка емоцій може бути набагато різноманітніша.

Таким чином, на основі синергетичного підходу розглянуто питання розробки інтегральної моделі стійкого розвитку цивілізації з урахуванням духовно-моральної складової, приведені результати побудови інтегральної цивілізаційної моделі стійкого розвитку, а також показана схема суб'єктно-орієнтованого управління і прийняття рішень з урахуванням духовно-морального і поведінкового чинника, показана схема суб'єктно-орієнтованого управління і прийняття рішень з урахуванням духовно-морального і поведінкового чинника.

Література

1. Евтух Н.Б., Шевченко Г.П., Рамазанов С.К. Динаміка розвитку духовно-культурних цінностей країни в умовах глобалізації:

синергетический анализ. // Зб. наукових праць «Духовність особистості: методологія, теорія і практика». – Вип. 4.– Луганськ: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2005. – С.93– 97.

2. Євтух М.Б., Шевченко Г.П., Рамазанов С.К. Синергетичний аналіз розвитку культури й духовності в умовах системної кризи// Збірник наукових праць «Духовність особистості: методологія, теорія і практика». – Вип. 4 (33). – Луганськ: изд - во СНУ ім. В. Даля, 2009. – С. 4-14.

3. Рамазанов С.К., Бурбело О.А., Вітлінський В.В. и др. Ризики, безпека, кризи і сталий розвиток в економіці: методології, моделі, методи управління та прийняття рішень. Монографія / Під заг. ред. проф. С.К.Рамазанова. – Луганськ: Вид-во «Ноулідж», 2012. – 948 с.

4. Рамазанов С.К. Об'єктно + суб'єктно орієнтований підхід в управлінні техногенної виробничої системою в умовах невизначеності // Вісник СНУ ім. В. Даля, № 2[156], ч. 1, 2011, С. 251-258.

5. Рамазанов С.К. Інноваційні технології антикризового управління вищою освітою: аналіз, методології і системні рішення. Монографія / Під ред. проф. С.К. Рамазанова. – Київ: КНЕУ ім. В. Гетьмана; Северодонецьк: СНУ ім. В. Даля, 2016. – 510с.

УДК 331.1

Савченко В. А.,
д-р екон. наук, проф.,
кафедра управління персоналом та економіки праці,
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»

ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ СТИМУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ ПЕРСОНАЛУ ОРГАНІЗАЦІЙ

Активізація роботи з розвитку персоналу в умовах подолання економічної кризи та для забезпечення гідної праці в значній мірі залежить від ефективності механізму стимулювання роботодавців щодо навчання персоналу, самих найманих працівників й інших соціальних партнерів. Однак, на теперішній час в Україні відсутнє належне правове забезпечення для такого механізму. Це, насамперед, стосується чинного Податкового кодексу України.

Аналіз змін у Податковому кодексі України за останні роки свідчить про те, що вони відносно стимулювання роботодавців щодо розвитку персоналу, зокрема професійного навчання працівників, здійснювалося без чітко вираженої стратегії у цій сфері діяльності. Так, у редакції Податкового кодексу України за 2016 рік було передбачено, що до складу доходів, які не включаються до розрахунку загального місячного (річного) оподаткованого доходу, відносилась сума, сплачена роботодавцем на користь вітчизняних вищих та професійно-технічних навчальних закладів за фізичну особу, в